

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1093. MEDDELELSE

75. ÅRGANG 7. JUNI 1973

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Statens Forsøgsstation, Hornum, 9600 Aars.

Formering af stikkelsbær ved urteagtige stiklinger

O. Nymark Larsen

Stikkelsbær formeres almindeligvis ved aflægning på friland, men formering ved urteagtige stiklinger stukket i bæk eller plasttunnel er også kendt. Ved begge disse formeringsmetoder medgår to vækstsæsoner til produktion af en salgsklar plante.

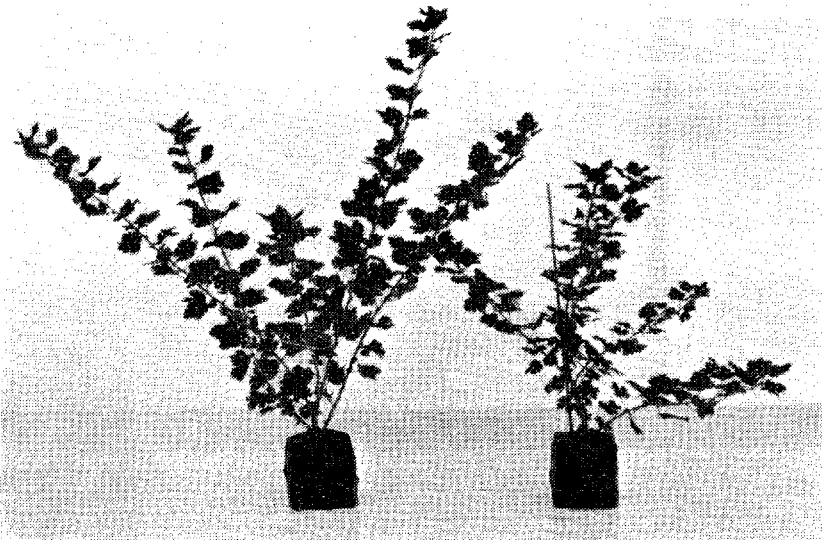
Kulturtiden kan imidlertid afkortes til en vækstsæson, men denne korte kulturtid forudsætter, at der rådes over væksthus til drivning af moderplanter, til stikning og til viderekultur af de nye planter.

Forsøgets gennemførelse

Forsøg med formering af stikkelsbær ved urteagtige stiklinger og gennemført kortkultur i væksthus er ud-

ført ved statens forsøgsstation, Hornum. Der blev, som moderplanter benyttet et-årige buske, der var tiltrukket fra urteagtige stiklinger.

Moderplanter af sorterne 'Grüne Hansa' og 'White-smith' blev opspændt med 4 planter pr. 10 l spand. Som substrat blev benyttet mellemfin spagnum. Planterne blev fra først i marts sat til drivning ved 15 °C. De nye skud, der midt i april var 10-15 cm lange, blev stukket som topstiklinger 5-6 cm lange. Der blev udelukkende benyttet topstiklinger, da tidligere orienterende forsøg havde vist, at den stikling, der eventuelt kan laves af stængelstykket efter topstiklingen, har en mere usikker roddannelsesevne.

Stikkelsbærplanter af sorten 'Grüne Hansa'. Planten til venstre stukket 20. april, planten til højre stukket 25. maj. Fotograferet 1. oktober.

For at undersøge om tilførsel af vækststof har betydning for roddannelsen, blev en del af stiklingerne behandlet med indolylsmørsyre (forkortet IBA). Behandlingen foregik ved quick-dip metoden, og der blev benyttet en koncentration på 1000 ppm IBA. Stiklingerne blev stukket i 3,8 cm Grodan formeringsblokke, der inden stikningen var opvandet med 1 ‰/100 Hornum blandingsgødning (1006. meddelelse). Formeringsblokkene var placeret på bord med 2 cm sand som dræn og med undervarme på 21 °C. Der blev anvendt automatisk tågeanlæg, som var i drift i hele forsøgsperioden, og huset var ret kraftigt skygget.

Til bedømmelse af stikketidspunktet indflydelse på tilvæksten blev planter stukket midt i april og sidst i maj oppottet i 1 l Grodan blokke, ca. 5 uger efter stikningen. Planterne blev sommeren igennem dyrket i væksthushuset. Al vanding var med 1 ‰/100 Hornum blandingsgødning.

Resultater

Af tabel 1 fremgår hvor mange procent af stiklingerne, der havde fået rod efter henholdsvis 4 uger og 5 uger på stikkebedet. Ved »med rod« forstås, at stiklingen ved opgørelsen havde en eller flere rødder ude igennem Grodan-blokkens sider eller bund. Som det ses af tabel 1 er 4 uger for kort tid til at opnå tilstrækkelig roddannelse, medens 5 uger på stikkebedet giver et tilfredsstillende antal stiklinger med rod. Behandling med vækststof har ikke haft nogen betydning for 'Whitesmith', medens det for 'Grüne Hansa' har forøget procent af stiklinger med rod. Behandlingen synes at give en fremskyndelse af roddannelsen, idet forskellen på ubehandlede og behandlede er mindre efter 5 uger end efter 4 uger på stikkebedet.

Tabel 1. Roddannelse for urteagtige stiklinger af stikkelsbær stukket 20. april

Vækststof	Procent med rod	
	4 uger efter stikning	5 uger efter stikning
'Whitesmith' ubehandlet	60	83
1000 ppm IBA	57	83
'Grüne Hansa' ubehandlet	47	77
1000 ppm IBA	73	90

Tabel 2 viser tilvæksten fra stiklinger stukket henholdsvis midt i april og sidst i maj. Det ses, at tilvæksten har været lidt større for 'Whitesmith' end for

'Grüne Hansa'. For begge sorter har tilvæksten ved den tidlige stikning været mere end 100 procent større end ved den sene stikning. Heraf fremgår klart betydningen af den tidlige stikning.

Tabel 2. Tilvækst for stikkelsbær stukket i april og i maj. Cm skud pr. plante, gennemsnit af 10 planter.

Målt 1. oktober 1972

	Stukket 20. april	Stukket 26. maj
'Whitesmith'	227	113
'Grüne Hansa'	221	85

Vejledning

For at producere stikkelsbærplanter på en sæson er det vigtigt at stikke tidligt. Ved at starte drivningen af moderplanterne omkring 1. februar vil moderplanterne kunne give to hold stiklinger, det første ca. 15. marts og det andet ca. 5 uger senere d.v.s. ca. 20. april. Planter der stikkes senere end udgangen af april vil ikke kunne nå salgsstørrelse inden vækstsæsonens afslutning.

Moderplanter i containere nedklippes til en skudlængde på ca. 30 cm og drives ved en minimumstemperatur på 12-15 °C. Ca. 6 uger efter drivningens start, når de nye skud er 10-15 cm lange, er de egnede til stikkemateriale. For at opnå en god roddannelse er det vigtigt, at stiklingerne tages medens skuddene er i kraftig vækst. Der benyttes topstiklinger på 5-6 cm længde. Da nogle sorter har en stærkt forbedret roddannelse ved vækststofbehandling bør alle stiklinger tilføres vækststof. Ved quick-dip behandling benyttes 1000 ppm IBA. Præparater til quick-dip behandling fremstilles af kemikaliefirmaer efter bestilling.

Der benyttes indolylsmørsyre i koncentrationen 1000 ppm i ethanol (ætylalkohol)/vand i forholdet 1:1. Ved ppm forstås dele pr. million, hvilket vil sige, at der til 1 liter opløsning i koncentrationen 1000 ppm bruges 1,0 gram IBA. Opløsningen skal opbevares i mørke flasker i kølerum, og man tager kun den mængde frem ad gangen, som man skal bruge. Selve behandlingen sker ved, at man har opløsningen i en skål og dypper den nederste centimeter af stiklingen i opløsningen i 2-5 sekunder. Man kan dyppe en enkelt eller et bundt stiklinger af gangen, som man finder mest praktisk. Stiklingerne behøver ikke at tørre, før de stikkes. Hvis man bruger pudder følges fabrikantens anvisninger om styrke og behandlingsmåde.

Stiklingerne stikkes under tåge eller plasttelt, og der holdes 21 °C undervarme. Efter 5 uger på stikkebedet oppottes planterne og viderekultiveres i hus til udgangen af august, hvorefter de sættes på friland til hær-

ning. Under væksten knibes planterne 2-3 gange for at få en god forgrening. For at sikre en god tilvækst vandes planterne kontinuerligt med gødning f.eks. 1 0/00 Hornum blandingsgødning.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1973 15,00 kr. årligt incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELIÆR)
KØBENHAVN

Trykt i 9.000 eksemplarer.